

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ НАН УКРАЇНИ

КАФЕДРА МИТНОЇ СПРАВИ ТА ОПОДАТКУВАННЯ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ОБ'ЄДНАННЯ ПРОМИСЛОВЦІВ І ПІДПРИЄМЦІВ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ –
РЕГІОНАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «УКРАЇНСЬКИЙ
СОЮЗ ПРОМИСЛОВЦІВ І ПІДПРИЄМЦІВ»

**Моніторинг і коментарі
до нормативно-правових актів
у сфері оподаткування та митного
регулювання**

вересень, 2018 р.

Харків, 2018

Методологія дослідження

Моніторинг законодавчих та нормативно-правових актів у сфері оподаткування та митного регулювання – спільний, постійно діючий проект НДЦ ІПР НАН України (<http://ndc-ipr.org>) і кафедри митної справи та оподаткування ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<http://www.kaffinop.hneu.edu.ua>) і об'єднання промисловців і підприємців Харківської області – регіонального відділення всеукраїнської громадської організації «Український союз промисловців і підприємців».

Метою щомісячного Моніторингу є:

- оперативний аналіз нормативно-правових актів у сфері оподаткування та митного регулювання;
- експертна оцінка ризиків, пов'язаних з прийняттям нових нормативних актів.

Методологія аналізу законодавчих та нормативно-правових актів передбачає ідентифікацію їх впливу на діяльність платників податків, порівняння нової редакції аналізованої норми з попередньою; оцінку можливої результативності відповідних змін з відокремленням позитивних наслідків та потенційних недоліків (ризиків). Критерії оцінки очікуваної результативності:

- узгодженість з діючою нормативно-правовою базою;
- спрощення або ускладнення податкового обліку;
- вплив на надходження коштів до бюджетів;
- вплив на економічну активність платників податків;
- зменшення або збільшення корупційних ризиків;
- доцільність використання конкретного інструмента порівняно з можливими альтернативами.

Аналіз законодавчих та нормативно-правових актів здійснюється за такими напрямками:

- зміни системи оподаткування і в адмініструванні податків;
- зміни в оподаткуванні окремими податками, зборами;
- зміни в митному регулюванні ;
- довідкова інформація, пов'язана з оподаткуванням.

Моніторинг передбачає щомісячне оприлюднення результатів.

Зміст

1. Система оподаткування й адміністрування податків	4
1.1.Реформування податкової системи	
1.2.Регіональні аспекти оподаткування	-
1.3.Адміністрування податків	-
1.4.Податковий контроль	4
2.Окремі податки і збори	5
2.1.Податок на прибуток підприємств	-
2.2. Податок на доходи фізичних осіб	-
2.3. Податок на додану вартість	5
2.4. Акцизний податок	8
2.5. Екологічний податок	-
2.6. Рентна плата	-
2.7. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	-
2.8. Транспортний податок	-
2.9. Плата за землю	-
2.10. Єдиний податок	-
2.11. Туристичний збір	-
3. Митне регулювання	-
4. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування	-
5. Довідкова інформація	10
6. Нормативно-правові акти, що набули чинності в вересні 2018 р.	11

1. СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ Й АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ

1.4. Податковий контроль

Про заходи, спрямовані на детінізацію відносин у сфері зайнятості населення. Розпорядження Кабінету міністрів України від 5 вересня 2018 р. № 649. Набуло чинності 5 жовтня 2018 р. (Урядовий кур'єр, 21.09.2018 р., № 177).

Коментар. Зазначене розпорядження КМУ передбачає проведення Державною службою України з питань праці, Державною фіскальною службою України, Пенсійним фондом України, Національною поліцією України, іншими центральними органами виконавчої влади спільно з органами місцевого самоврядування комплексних заходів спрямованих на детінізацію ринку праці та вдосконалення контролю за оформленням трудових відносин із найманими працівниками. Розпорядженням передбачено посилення координації органів державної влади в питаннях проведення роз'яснювальної роботи, здійснення заходів щодо виявлення фактів застосування незадекларованої праці, а також перегляд актів органів виконавчої влади та внесення змін до них з метою посилення контролю за оформленням трудових відносин.

Також, міністерствам та іншим центральним органам виконавчої влади необхідно переглянути власні нормативно-правові акти та внести до них зміни з метою посилення контролю за оформленням трудових відносин із найманими працівниками під час реалізації наданих повноважень.

Слід відмітити, що Державній фіскальній службі, Пенсійному фонду України, Національній поліції, іншим центральним органам виконавчої влади доручається подавати щомісяця до 10 числа Державній службі з питань праці інформацію про проведену роботу для її узагальнення та подання до 15 числа Міністерством соціальної політики Кабінетові Міністрів України.

Позитивним моментом є те, що реалізація акта сприятиме підвищенню ефективності державної політики щодо захисту трудових прав людей, зменшенню застосування незадекларованої праці та посиленню дисципліни сплати податків і єдиного соціального внеску.

2.ОКРЕМІ ПОДАТКИ І ЗБОРИ

2.3. Податок на додану вартість

2.3.1. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 р. № 1240. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2018 р. № 678. Набула чинності 4 вересня 2018 р. (Урядовий кур'єр, 04.09.2018 р., № 164).

Коментар. Внесені зміни до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку звільнення від обкладення податком на додану вартість операцій з постачання та ввезення на митну територію України товарів і послуг, передбачених для власних потреб дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав і представництв міжнародних організацій в Україні, а також для використання особами з числа дипломатичного персоналу дипломатичних місій та членами їх сімей, які проживають разом з ними» від 27.12.2010 року № 1240.

Зокрема до тексту Постанови внесені такі зміни:

1. В назві та деяких нормах документу слово «обкладання» замінено на слово «оподаткування», що більше відповідає нормам Розділу V Податкового кодексу України.
2. Доповнено норму пункту 4 Постанови, яка стосується надання пільг представництвам міжнародних організацій у вигляді звільнення від оподаткування ПДВ. Так, врегульоване питання інформування органами МЗС органів ДФС (**щороку до 20 січня**) щодо міжнародних договорів, в яких передбачено звільнення міжнародної організації від сплати мита та/або ПДВ (**розроблено форму такого повідомлення – додаток 3 до Постанови**). Окрім того, у разі відкриття нового представництва міжнародної організації або його регіонального відділення на території України МЗС (**протягом місяця з дати відкриття представництва або його регіонального відділення**) надсилає органу ДФС повідомлення, яке містить інформацію про пільги, передбачені міжнародним договором України.
3. В пункті 6 деталізовано документи, якими підтверджується право міжнародних організацій на відшкодування ПДВ. Наразі до таких документів відносяться:
  - касові чеки або інші документи, які підтверджують здійснення операції з придбання товарів/послуг за готівку;

- податкові накладні або інші документи (транспортний квиток, рахунок готелю, бухгалтерська довідка тощо), визначених пп. “а” пункту 201.11 статті 201 Податкового кодексу України, – у разі придбання товарів/послуг за безготівковим рахунком.

4. В пункті 7 змінено норму щодо можливості відшкодування ПДВ міжнародним організаціям. Так, згідно нових норм відшкодування сум ПДВ здійснюється лише у разі, коли вартість разової покупки придбаних товарів (наданих послуг) становить не менш як 40 доларів США (раніше сума мала становити не менше 1 000 грн). Еквівалент 40 доларів США у гривнях розраховується кожного поточного місяця за середнім курсом гривні до долара США минулого місяця, який опубліковано в офіційних виданнях НБУ

5. В пункті 12 змінено редакцію абзаців 3 та 4, а також додано абзац 5 (норми стосуються подання заяви та документів, що підтверджують право на бюджетне відшкодування ПДВ міжнародним організаціям).

Новою є норма, яка передбачає, що дипломатичні представництва, консульські установи іноземних держав, особи з числа дипломатичного персоналу та членів їх сімей для отримання відшкодування сум ПДВ до заяви додають документи, видані МЗС, що свідчать про їх акредитацію в Україні (раніше такої вимоги не існувало).

6. Внесено зміни до пункту 14 Постанови, норми якого стосуються порядку перевірки правомірності сум ПДВ, заявлених до відшкодування та термінів здійснення відшкодування ПДВ міжнародним організаціям.

Так, передбачено норму, згідно якої суми ПДВ, що підлягають та не підлягають відшкодуванню, зазначаються у заяві та в спеціальному журналі (раніше наводилися тільки сума, яка підлягає відшкодуванню). Також у відривному корінці заяви вказується код причини, за якою сума ПДВ не підлягає відшкодуванню:

- 1) – товари/послуги, придбані не для власних потреб;
- 2) – вартість разової покупки придбаних товарів (отриманих послуг) становить менше 40 доларів США;
- 3) – перелік товарів/послуг, щодо яких заявлено відшкодування, не відповідає умовам даної Постанови;

- 4) – у поданих документах, які підтверджують факт придбання товарів/послуг, відсутні виділені окремим рядком суми ПДВ;
- 5) – надано пошкоджені касові чеки або чеки на інших осіб; надано пошкоджені документи, які не дають змоги ідентифікувати операцію з придбання товарів/отримання послуг;
- 6) – інші причини (розшифровуються в окремому повідомленні, яке надсилається у формі листа дипломатичній місії).

7. Додатками до Постанови передбачено формування реєстру поданих документів на зазначену в заяві суму для відшкодування податку на додану вартість, сплаченого дипломатичною місією, особами з числа дипломатичного персоналу та членами їх сімей за товари і послуги.

Позитивним моментом змін до Постанови є деталізація деяких норм, зокрема: перелік документів, які підтверджують право на відшкодування; наведення коду причин, за яких сума ПДВ не буде відшкодовуватися.

Разом із тим, проблемним аспектом може стати координація дій органу ДФС та органу МЗС щодо отримання першими інформації стосовно міжнародних організацій.

Крім того, збільшуються витрати часу представників ДФС на перерахунок в гривні витрат, понесених міжнародними організаціями в іноземній валюті; органів МЗС на складання додатку 3 до Постанови; представників міжнародних організацій на заповнення реєстру поданих документів на зазначену в заяві суму для відшкодування податку на додану вартість, сплаченого дипломатичною місією, особами з числа дипломатичного персоналу та членами їх сімей за товари і послуги.

2.3.2. Про внесення зміни до пункту 5 Порядку надання розстрочення сплати податку на додану вартість та застосування забезпечення виконання зобов'язань під час ввезення на митну територію України обладнання для власного виробництва на території України. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 751. Набула чинності 27 вересня 2018 р. (Урядовий кур'єр, 27.09.2018 р., № 181).

Коментар. Внесені зміни до пункту 5 Постанови Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2018 р. № 85.

Так, згідно нових норм якщо на дату надходження заяви до митниці ДФС сума ПДВ, заявлена до розстрочення під час ввезення на митну територію України обладнання для власного виробництва на території України, становить понад 1 млн. гривень, рішення приймається за погодженням з Головою ДФС (**його заступником**) протягом 25 робочих днів з дати надходження заяви.

Позитивним моментом є наділення повноваженнями заступника Голови ДФС (раніше право мав виключно Голова ДФС) щодо прийняття рішення про розстрочення, що дозволить не призупиняти процес розстрочення сплати ПДВ у випадку знаходження Голови ДФС у відрядженні, відпустці або на лікарняному.

2.4. Акцизний податок

2.4.1. Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2008 р. № 957. Постанова Кабінету міністрів України від 5 вересня 2018 р. №748. Набув чинності 2.10.2018 р. (Урядовий кур'єр, від 22.09.2018 р., N 178).

Коментар: внесені зміни у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2008 р. № 957 «Про встановлення розміру мінімальних оптово-відпускних і роздрібних цін на окремі види алкогольних напоїв», внаслідок чого збільшено оптово-відпускні і роздрібні мінімальні ціни на алкогольні напої. Ціни на горілку та лікєро-горілочані вироби зросли на 12,4-19,6%; на віскі, ром та джін - 12%; на коньяк (бренді) –6,6-9,5%, на вина 4,5-13,5 %.

Розмір мінімальних цін на алкогольні напої, що діяв до запровадження нових правил, було встановлено наприкінці вересня 2017 р. За цей період внаслідок інфляційних процесів відбулося зростання витрат виробництва внаслідок підвищення цін на сировину, матеріали та ін. Таким чином встановлення нового економічно обґрунтованого рівня мінімальних цін на алкогольні напої не буде провокувати виробників у конкурентній боротьбі здешевлювати собівартість за рахунок зниження якості товарів. Однак при цьому існує ризик зниження обсягів реалізації на легальному ринку алкогольних напоїв та загострення проблеми фальсифікованих алкогольних напоїв.

2.4.2. Про внесення змін до Порядку зарахування частини акцизного податку з виробленого в Україні та ввезеного на митну територію України пального до загального фонду бюджетів місцевого самоврядування. Постанова Кабінету міністрів України у 2018 році від 19 вересня 2018 р. №753. Набуває чинності 22.09.2018 р. (Урядовий кур'єр, 22.09.2018 р., N 178).

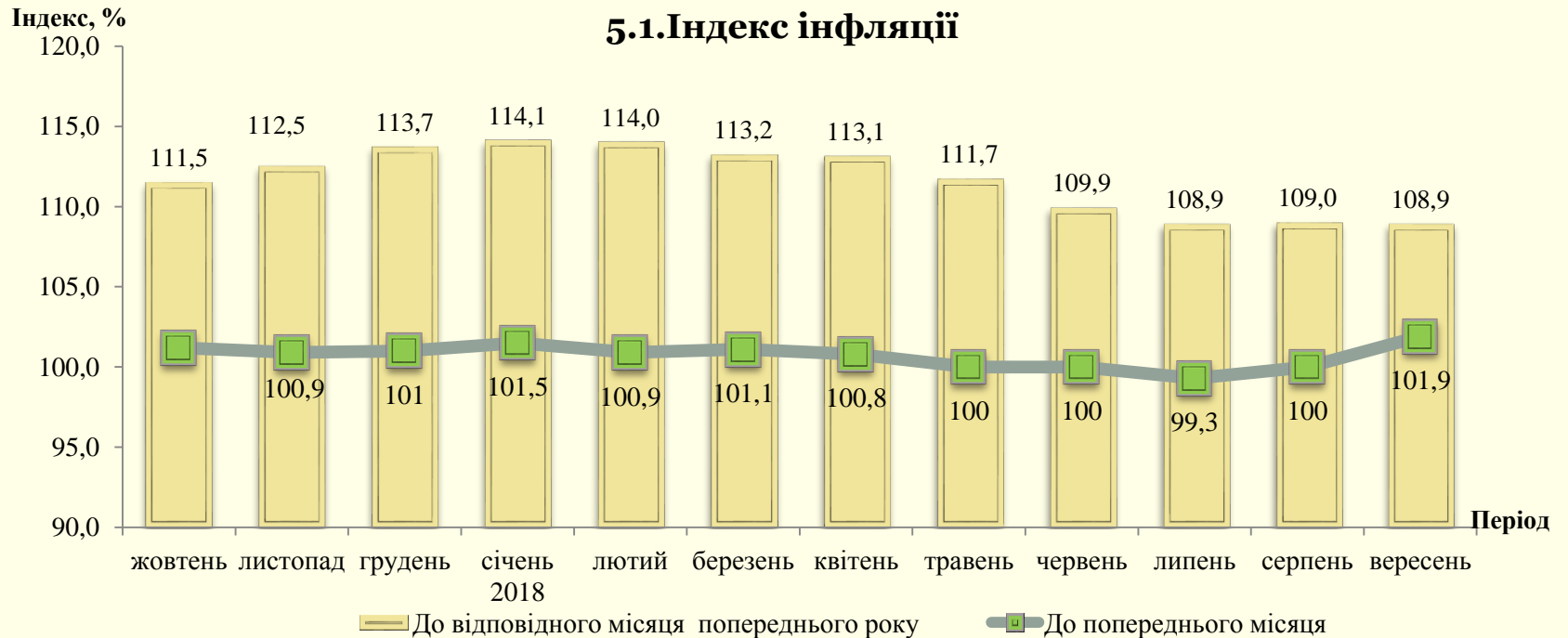
Коментар: внесено зміни до Порядку зарахування частини акцизного податку з виробленого в Україні та ввезеного на митну територію України пального до загального фонду бюджетів місцевого самоврядування у 2018 році, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2018 р. № 116.

Частки для зарахування до загального фонду бюджетів місцевого самоврядування частини акцизного податку з виробленого в Україні та ввезеного на митну територію України пального у першому та другому півріччі 2018 року в деяких містах

місто	Київ	Вінниця	Дніпро	Львів	Одеса	Тернопіль	Харків	Херсон
1 півріччя	0,091580970	0,012037716	0,024605846	0,017391966	0,030740503	0,007281136	0,030882881	0,007830537
2 півріччя	0,087610188	0,012500250	0,026087213	0,016546080	0,033888751	0,007545610	0,032603606	0,007525795

Внаслідок ухвалення коментованого документу було встановлено розміри часток для зарахування до загального фонду бюджетів місцевого самоврядування частини акцизного податку з виробленого в Україні та ввезеного на митну територію України пального у першому півріччі 2018 року. В попередній редакції Порядку було наведено розміри часток для зарахування акцизу з пального до місцевих бюджетів лише для першого півріччя 2018 р., тому визначення розмірів таких часток на друге півріччя 2018 р. є позитивним моментом. Однак слід звернути уваги, що ухвалення та набуття чинності Постановою припадає на вересень, отже даний документ було ухвалено з запізненням.

5. ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ

За даними Державної служби статистики України, у вересні 2018 р. рівень цін, порівняно із попереднім місяцем, підвищився на 1,9%. Порівняно з вереснем 2017 р. (за останні 12 місяців) ціни на споживчому ринку зросли на 8,9%. Індекс споживчих цін з початку року становить 105,6%.

Значення індексу інфляції може впливати на:

- коригуючі коефіцієнти, які застосовуються до ставок рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин (п. 252.22 ПКУ);
- індексацію нормативної грошової оцінки земель (ст. 289 ПКУ). Індекс споживчих цін за 2015 рік застосовується із значенням 120 відсотків (п. 6 підрозділу 6 Розділу XX);
- базу оподаткування єдиним податком для платників єдиного податку четвертої групи (п. 2921.2 ПКУ);
- індексацію ставок акцизного податку, екологічного податку, рентної плати (абз. 9 пункту 4 Розділу XIX).

6. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЩО НАБУЛИ ЧИННОСТІ В ВЕРЕСНІ 2018 р.

Найменування нормативного акту	Дата набуття чинності
Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 р. № 1240. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2018 року № 678.	04.09.2018 (див. даний випуск моніторингу)
Про внесення змін до Порядку зарахування частини акцизного податку з виробленого в Україні та ввезеного на митну територію України пального до загального фонду бюджетів місцевого самоврядування у 2018 році від 19 вересня 2018 р. №753.	22.09.2018 (див. даний випуск моніторингу)
Про внесення зміни до пункту 5 Порядку надання розстрочення сплати податку на додану вартість та застосування забезпечення виконання зобов'язань під час ввезення на митну територію України обладнання для власного виробництва на території України. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 року № 751.	27.09.2018 (див. даний випуск моніторингу)

**Моніторинг підготовлено експертно-аналітичною групою
Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку
Національної академії наук України (<http://ndc-ipr.org>) і кафедрою митної
справи та оподаткування Харківського національного економічного
університету імені Семена Кузнеця (<http://www.kaffinop.hneu.edu.ua>)**

**за підтримки Об'єднання промисловців і підприємців Харківської області -
регіонального відділення Всеукраїнської громадської організації «Український союз
промисловців і підприємців»**

під керівництвом заступника директора НДЦ ІПР з наукової роботи, доктора економічних наук,
професора, Заслуженого економіста України **Ю.Б. Іванова**

за участю:

завідувача кафедри митної справи та оподаткування, д.е.н., доц. **В.Ф. Тищенко;**

доцента кафедри митної справи та оподаткування, к.е.н., доц. **О.Є. Найденка;**

доцента кафедри митної справи та оподаткування, к.е.н., доц. **А.О. Єніної;**

доцента кафедри митної справи та оподаткування, к.е.н. **В.В. Карпової;**

доцента кафедри митної справи та оподаткування, к.е.н. **О.В. Костяної;**

аспіранта кафедри митної справи та оподаткування **М.В. Гомон;**

за участю:

виконавчого директора Об'єднання промисловців і підприємців Харківської області - регіонального
відділення ВГО УСПП **Е. Є. Набоки.**

[Перейти до інших випусків моніторингу](#)